

aan Ministerie van BZK/VRO
datum 1 mei 2026
betreft Nationaal Plan voor de Renovatie van Gebouwen

Consultatiereactie

Inleiding

De NVB reageert hierbij graag op het concept Nationaal Plan voor de Renovatie van Gebouwen (NBRP). Verduurzaming van de gebouwde omgeving is cruciaal voor het behalen van de Nederlandse en Europese klimaatdoelen. Het raakt een brede groep gebouweigenaren, waaronder eigenaar-bewoners, woningverhuurders, institutionele beleggers en eigenaren van utiliteitsvastgoed. Deze transitie vergt forse verduurzamingsmaatregelen, zowel door woningeigenaren, als in de huursector en utiliteitsbouw. Daar krijgen ze meer wooncomfort, stabielere woonlasten en een waardevastere woning voor terug.

Nederlandse banken ondersteunen gebouweigenaren hier op verschillende manieren bij. Dit doen zij niet alleen voor individuele woningeigenaren, maar ook voor verhuurders, vastgoedbeleggers en eigenaren van utiliteitsgebouwen. Juist voor deze groepen zijn voorspelbaarheid van beleid, duidelijkheid over normen en samenhang tussen nationale en Europese kaders essentieel om investeringen tijdig en kosteneffectief te kunnen realiseren. Ook individuele keuzes van woningeigenaren zijn leidend voor het succes. Dit is lastig te beïnvloeden en daarom raken de doelstellingen uit zicht. De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) pleit daarom voor consistent en voorspelbaar overheidsbeleid, waarin verduurzaming wordt genormeerd én via financiële prikkels geprijsd.

Nederlandse banken hebben hun bijdrage vastgelegd in het Klimaatcommitment en zich gecommitteerd aan de klimaatdoelen waarover zij uitgebreid rapporteren. Banken ondersteunen woningeigenaren onder meer via financiering, rentekortingen, ontzorging en advies. Daarnaast dragen ze bij aan het Warmtefonds en hebben ze deelgenomen aan de pilot Warme Wijken. Hoewel er de afgelopen jaren veel nationaal beleid is uitgewerkt, zorgen tegenslagen in de uitvoering en het terugdraaien van beleidsmaatregelen door het vorige kabinet voor een remmend effect. Dit maakt het voor banken lastiger om hun klimaatdoelen te halen, ondanks hun actieve inzet.

Uit de Klimaat- en Energieverkenning van het Planbureau voor de Leefomgeving blijkt dat de kans om met het huidige beleid de klimaatdoelen voor 2030 voor de gebouwde omgeving te halen minder dan 5% is. Het kabinet erkent in het coalitieakkoord zelf dat het behalen van de doelen 'lastig' wordt. Volgens het CBS waren in 2024 slechts

900.000 woningen aardgasvrij, terwijl in het Nationaal Isolatieprogramma voor 2030 is afgesproken dat 1,5 miljoen koopwoningen en 1 miljoen huurwoningen zijn verduurzaamd.

Tegen deze achtergrond vragen we aandacht voor de volgende punten:

1. Reële weergave en aannames
2. Rol van banken en andere financiële instellingen en een versterkte financiële onderbouwing
3. Langetermijnbeleid en volgordelijkheid
4. Rapportages

Uitgebreide reactie per punt:

1. Reële weergave en aannames

Wij waarderen de uitgebreide onderbouwing en transparantie in het concept-NBRP, met name ten aanzien van aannames, onzekerheden en methodologische keuzes (o.a. hoofdstuk 2.1, p. 38–42). Tegelijkertijd signaleren wij een aantal aannames die vragen oproepen over het realisme, de uitvoerbaarheid en de interpretatie door marktpartijen.

a. Verwachting realistisch?

Wij zijn positief over de ontwikkeling van de lange termijnpaden richting 2050 in het beleid, met tussenliggende ijkmomenten voor 2030 en 2040. Tegelijkertijd plaatsen wij kanttekeningen bij de in het NBRP veronderstelde grotendeels lineaire ontwikkeling van het verduurzamingstempo van woningen, zoals beschreven in hoofdstuk 2.2 en opvolgende paragrafen. Het zijn juist de relatief makkelijke panden en die van welwillende eigenaren die al verduurzaamd zijn. De meer complexe gevallen, zoals VVE's en eigenaren die moeilijk tot verduurzaming (kunnen) overgaan, moeten nog volgen.

Lineaire aannames versus praktijk

In het NBRP wordt voor zowel isolatiemaatregelen als installaties uitgegaan van een nagenoeg lineair tempo richting 2050 (p. 42–46). Wij vragen ons af in hoeverre deze aanname realistisch is, gezien in het licht van de huidige en verwachte praktijk.

Onze waarneming is dat:

- Een substantieel deel van de gerealiseerde verduurzaming tot op heden heeft plaatsgevonden binnen de huursector, mede als gevolg van normafspraken met woningcorporaties (onder meer EFG-uitfasering en de Nationale Prestatieafspraken);
- Het niet aannemelijk is dat eigenaar-bewoners zonder vergelijkbare prikkels in dezelfde mate en met hetzelfde tempo zullen volgen;
- De planning en succesvolle uitvoering van de Regionale Energie Strategieën (RES'en) is op dit moment nog niet duidelijk en zal naar verwachting niet lineair verlopen.
- Verduurzaming binnen verenigingen van eigenaars (VvE's) structureel complexer is, onder andere vanwege besluitvormingsprocessen en

financieringsvraagstukken, waardoor een lineair renovatie pad voor deze groep minder voor de hand ligt.

Daarnaast plaatsen wij vraagtekens te plaatsen bij de inschattingen van RVO voor wat betreft de te maken kosten voor verduurzaming, omdat deze aan de lage kant is. Tot slot zijn er panden waar verschillende opgaven (zoals fundering en klimaatadaptatie, samenkomen, waardoor het totale kostenplaatje er anders uitziet.

Afhankelijkheden

Er zijn diverse afhankelijkheden die van grote invloed kunnen zijn op het behalen van de doelstellingen. Een belangrijk voorbeeld hiervan is netcongestie. Hoewel het NBRP hier aandacht aan besteedt, wordt de impact en afhankelijkheid ervan onvoldoende expliciet gemaakt. Ook andere randvoorwaarden, zoals het percentage geregistreerde labels (nu nog maar 60%, zie p. 16), zijn van belang. Netcapaciteit is één van de grootste beperkende factoren is voor elektrificatie (warmtepompen, zonnepanelen, etc.) in zowel woningen als utiliteitsgebouwen. Netcongestie vertraagt de verduurzaming nu al en urgente regionale knelpunten (o.a. Utrecht, Flevoland, Gelderland) vragen extra aandacht. Wij roepen op om deze afhankelijkheid expliciet te verankeren in het NBRP en concrete oplossingsrichtingen op te nemen, zoals het sneller uitbreiden van het net, onder meer door het doorvoeren van noodzakelijke wetswijzigingen en het versnellen van vergunningsprocedures, meer flexibiliteitsopties, prioriteringskaders en ondersteuning voor gebouweigenaren die stagneren door netcapaciteitsgebrek. Netcongestie zou daarbij niet slechts als randvoorwaarde worden benoemd, maar als kritieke succesfactor voor het kunnen realiseren van de nationale renovatie- en elektrificatiedoelen.

De arbeidsmarkt vormt eveneens een substantiële beperkende factor voor de uitvoerbaarheid van de verduurzamingsopgave. Het NBRP benoemt dat stakeholders zorgen uiten over onvoldoende arbeidscapaciteit om het benodigde tempo van renovaties, installaties, warmtenetten en elektrificatie te realiseren. Met de forse opschaling die nodig is richting 2030, 2040 en 2050 — inclusief het versnellen van installatievervangingen, isolatie, netaansluitingen en warmtenetten — ontstaat een structurele mismatch tussen vraag en beschikbaar technisch personeel.

Daarom doen wij de volgende oproep:

- Maak de arbeidsmarktopgave een expliciet onderdeel van de NBRP-routekaart, niet slechts een randvoorwaarde.
- Ontwikkel een integrale personeelsstrategie voor bouw, installatie, warmtenetten en netbeheer, inclusief om- en bijscholing, zij-instroom en het versterken van regionale opleidingsprogramma's.
- Bied duidelijkheid over prioritering wanneer capaciteit tekortschiet (bijv. woningen met slechtste labels, kritieke utiliteit, netverzwaring).
- Stimuleer standaardisatie en industrialisatie (prefab, modulair) om arbeidsefficiënt te werken en de afhankelijkheid van schaars personeel te verlagen.

Zonder een realistisch plan voor personeelsbeschikbaarheid blijven de ambitieuze doelen van het NBRP — zowel voor woningen als voor utiliteitsbouw — niet haalbaar, ongeacht regelgeving of financiering.

Wij vragen om aan bovenstaande punten aandacht te besteden bij de verwachtingen en daarop in te gaan in het NBRP.

b. Meten van voortgang richting 2030 en 2035

Het NBRP bevat duidelijke streefcijfers voor 2030 en 2035, waaronder:

- reductie van het gemiddelde (primaire) energieverbruik van de woningvoorraad;
- expliciete focus op verbetering bij de 43% slechtst presterende woningen (p. 20, p. 48–49).

Wat in het NBRP echter onvoldoende expliciet wordt gemaakt, is hoe de voortgang richting de EPBD-doelen voor 2030 en 2035 precies wordt gemeten op lidstaatniveau en hoe de verschillende gehanteerde meet- en monitoringslijnen zich tot elkaar verhouden. In het plan worden meerdere sporen parallel gebruikt, waaronder:

- berekend primair energieverbruik op basis van NTA 8800 (onder meer via energielabels en extrapolaties, o.a. p. 20 en p. 49);
- gebouwgebonden finaal energieverbruik op basis van de maatwerkadvies-methodiek en temperatuur gecorrigeerd werkelijk verbruik (o.a. p. 20–21); en
- modelmatige analyses en aannames op basis van TNO-, INEK- en andere onderzoek bronnen (hoofdstukken 1 en 2).

Wij vragen om explicieter te maken:

- welke indicator leidend is voor EPBD-rapportage richting de Europese Commissie (2030/2035);
- hoe afwijkingen tussen berekend (theoretisch) en werkelijk (finaal) energieverbruik worden geïnterpreteerd; en
- hoe consistentie in de tijd wordt geborgd wanneer meetmethodieken en parameters (zoals PEFs) wijzigen.

In dit kader wijzen er erop dat het plan verwijst naar cijfers t/m 2024, terwijl het pas eind 2026 definitief is. In 1-2 jaar tijd kan al veel progressie zijn geboekt. Voor een juist beeld van de voortgang en om te bepalen of ingrijpen in beleid nodig is, is het belangrijk om snel in te kunnen grijpen en dus zo actueel mogelijke cijfers te gebruiken. Wij vragen daarom aandacht te besteden aan de wijze waarop de monitoring en sturing inricht zal worden.

c. Primair versus finaal/werkelijk energieverbruik

Wij onderschrijven het feit dat zowel primair als finaal energieverbruik een plek hebben in het NBRP, maar constateren dat dit zonder heldere uitleg tot interpretatieproblemen leidt voor marktpartijen (p. 20–25, p. 49). Het zou helpen als expliciet wordt vastgelegd dat:

- primair energieverbruik wordt bepaald volgens NTA 8800 (inclusief PEFs; nu fossiel, later mogelijk totaal) en
- finaal energieverbruik dient als benadering van het werkelijke gebouwgebonden energieverbruik (exclusief gedragseffecten), onder meer via maatwerkadvies en temperatuurcorrecties.

Een schema of overzichtstabel waarin per indicator wordt toegelicht wat wordt gemeten, met welke databron en voor welk beleidsdoel, zou de uitlegbaarheid en interpretatie richting de markt aanzienlijk verbeteren.

d. Stabiliteit van energielabels en aannames

De komende jaren zal een groot deel van de momenteel geldige energielabels verlopen. Het tempo waarin nieuwe energielabels worden afgegeven lijkt ontoereikend om het aantal geldige en actuele labels op peil te houden. Daarnaast is bekend dat veel gebouw- en woningeigenaren na het uitvoeren van verduurzamingsmaatregelen geen nieuw energielabel aanvragen, waardoor een aanzienlijk deel van de bestaande labels verouderd is en niet langer een betrouwbare weergave vormt van de feitelijke energieprestatie van gebouwen.

Daar komt bij dat in 2030 de methodiek voor het bepalen van energielabels zal wijzigen. Hierdoor zullen energielabels die zijn afgegeven vóór 2030 en labels van na 2030 beperkt vergelijkbaar zijn. Dit heeft belangrijke consequenties, temeer omdat energielabels op meerdere plekken een sturende rol spelen, onder andere bij leennormen en rapportages. Dit roept de vraag op hoe moet worden omgegaan met het feit dat labels die na 2030 worden afgegeven op basis van de nieuwe methodiek mogelijk 'slechter' uitvallen dan labels die vóór 2030 zijn vastgesteld, zonder dat er sprake is van fysieke wijzigingen aan het gebouw. Dit kan o.a. in rapportages leiden tot trendbreuken en interpretatieproblemen.

Het NBRP onderkent terecht dat een wijziging van de bepalingsmethodiek kan leiden tot ingrijpende veranderingen in energielabels en energie-indicatoren, ook zonder fysieke wijziging van gebouwen (o.a. p. 38–39 en p. 49). Dergelijke veranderingen zijn op zichzelf verdedigbaar, maar vragen om een zorgvuldige beleidsmatige overgang om schokeffecten in de markt te voorkomen. In dat kader vragen wij expliciet aandacht voor de volgende punten:

- *Overgangs- of vergelijkingskader*
Komt er een expliciet overgangs- of vergelijkingskader tussen de huidige NTA 8800 en de nieuwe energielabelsystematiek na 2030 (zoals impliciet benoemd op p. 38)? Een dergelijk kader is noodzakelijk om wijzigingen in energielabels en energie-indicatoren in de tijd te kunnen duiden, trendbreuken te verklaren en onzekerheid bij investeerders, financiers en woningeigenaren te beperken. Wij verzoeken tevens te onderzoeken of het mogelijk is om energielabels die zijn afgegeven onder de huidige methodiek (NTA 8800) technisch te 'herrekenen' naar de nieuwe systematiek.
- *Beleidsmatige nadruk op isolatie voorafgaand aan nieuwe labelsystematiek*
Wij pleiten ervoor om in aanloop naar de nieuwe energielabelmethodiek beleidsmatig expliciet prioriteit te geven aan isolatiemaatregelen. In de aangekondigde systematiek zullen maatregelen zoals zonnepanelen en (hybride) warmtepompen naar verwachting minder snel leiden tot een substantiële verbetering van het energielabel, terwijl isolatie in zowel de huidige als de toekomstige methodiek een structureel positief effect heeft op

de energieprestatie. Een expliciete focus op isolatie helpt om abrupte labelverschuivingen te voorkomen en draagt bij aan een stabiel en uitlegbaar investeringspad voor woningeigenaren. Daarbij merken wij op dat het NBRP soms verwarrend spreekt over “De Standaard” (bijv. p. 17/18), terwijl de nationale isolatiestandaard slechts één onderdeel is van de bredere ZEB-norm.

Hierbij dient opgemerkt te worden dat het NBRP weinig vermeldt over hoe de bekendheid van de isolatiestandaard onder woningeigenaren en marktpartijen wordt vergroot. De isolatiestandaard is nog een onvoldoende bekend begrip. Wij vragen om in het NBRP te verduidelijken welke aanpak wordt gehanteerd om de isolatiestandaard breed onder de aandacht te brengen.

- *Uitlegbaarheid in monitoring en communicatie*
Wij vragen om te verduidelijken hoe veranderingen in energielabels als gevolg van methodiekwijzigingen worden verwerkt in monitoring, doelbereik, en rapportages en hoe hierover helder wordt gecommuniceerd richting burgers en marktpartijen.

2. Rol van banken en andere financiële instellingen en een versterkte financiële onderbouwing

Het NBRP onderkent impliciet het belang van financiers voor het realiseren van de renovatieopgave, maar concretiseert deze rol slechts beperkt. In algemene zin kan de financiële onderbouwing en met name de herkomst van de totaal benodigde financiële middelen (zoals vermeld op p. 100) versterkt worden. De NVB biedt aan om hierbij mee te denken, waarbij aansluiting gezocht kan worden bij ons onderzoek naar financieringsscenario's voor de verduurzaming.

Tegelijkertijd constateren wij dat in het plan op pagina 102 expliciet wordt uitgegaan van de aanname dat per woning ongeveer € 10.000–20.000 aan verduurzaming zal worden gefinancierd via de hypotheek. Deze aanname impliceert een substantiële rol voor hypothecaire financiering, maar het plan maakt onvoldoende duidelijk welke rol banken hierin geacht worden te spelen, welke randvoorwaarden daarbij gelden en in hoeverre deze inzet op schaal realistisch is voor verschillende doelgroepen (koopwoningen, VvE's – zie ook onze opmerking onder punt 1a).

Wij zien kansen voor een ondersteunende en aggregerende rol van banken, maar achten het belangrijk dat het NBRP expliciteert:

- welke bijdrage van banken realistisch en proportioneel is binnen de financieringsconstructies en
- wat nadrukkelijk niet van banken wordt verwacht (zoals eigen verantwoordelijkheid van de individuele woningeigenaar).

Wij achten het van belang om te benadrukken dat er geen sprake kan zijn van een risicotransfer richting banken. Banken zijn geen formeel geen partij in het realiseren van de nationale renovatiedoelstellingen.

Stabiliteit voor kredietverlening en advies

Voor banken en financieel adviseurs is stabiliteit en voorspelbaarheid van beleid, waaronder definities en indicatoren, essentieel. Daarbij benadrukken wij dat

wijzigingen in de energielabelsystematiek of onderliggende indicatoren, zonder een expliciet en tijdig gecommuniceerd overgangs- en vergelijkingskader, rechtstreeks kunnen doorwerken in:

- berekeningen van maximale leencapaciteit, onder andere in het kader van de Tijdelijke Regeling hypothecair krediet;
- financiële advies aan consumenten;
- kredietacceptatie en risicomodellen;
- waarderingen van woningen.

Dit onderstreept het belang van consistente, goed uitlegbare en tijdig gecommuniceerde beleidswijzigingen, om ongewenste schokeffecten in de kredietverlening en financiële stabiliteit te voorkomen.

Een helder aangekondigd en toepasbaar transitie- en vergelijkingskader richting 2030 en 2040 is daarmee van belang voor zowel consumentenbescherming als de robuustheid en voorspelbaarheid van de hypotheekmarkt (zie ook onder punt 1d).

3. Langetermijnbeleid en volgordelijkheid

Het NBRP lijkt grotendeels een beschrijving te zijn van huidig beleid, terwijl het langetermijn beleid onvoldoende wordt uitgewerkt. Dit geldt ook daar waar het gaat om (benodigde) budgetten en juist die zekerheid is belangrijk om alle betrokken partijen mee te krijgen. Bovendien wordt in de verwachting gewerkt met de aanname dat de verduurzaming in hetzelfde tempo doorloopt tot 2050, terwijl de subsidies maar tot maximaal 2030 beschikbaar zijn. Het ontbreken van langetermijnbeleid lijkt niet aan te sluiten bij de aannames die worden gedaan en de behoefte vanuit de markt. Wij verzoeken daarom om expliciet meer aandacht te besteden aan het langetermijnbeleid.

EFG-energielabels uittfasen bij huurwoningen per 2029

De uittfasering van E-, F- en G-energielabels in huurwoningen per 2029 is een belangrijke stap. De aanvullende verplichting om huurwoningen vanaf 2040 minimaal aan label B te laten voldoen, biedt richting, maar sluit niet volledig aan op de nationale doelstelling van een netto-nul gebouwde omgeving in 2050 (sturing op ZEB). Bovendien is dit pad minder ambitieus dan wat banken al in de praktijk hanteren. Dit leidt tot inconsistenties en mogelijk verwarring bij verhuurders en investeerders. Daarom adviseren wij om:

- expliciet te maken dat label B in 2040 slechts een tussenstap is richting net-zero in 2050;
- een duidelijk renovatiepad na 2040 te schetsen, zodat verhuurders tijdig kunnen plannen en dubbele investeringen voorkomen worden;
- de minimale energieprestatie-eisen beter af te stemmen op het ambitieniveau dat banken al hanteren (gemiddeld label A in 2030), zodat beleid en financieringspraktijk elkaar versterken;
- investeringszekerheid te vergroten door duidelijk te maken wat richting 2050 wordt verwacht op het gebied van gebouwschil, installaties en hernieuwbare energie.

Een expliciete koppeling tussen de labelnormen (2029/2040) en de 2050-doelstelling voorkomt dat investeringen leiden tot kortetermijnoplossingen die latere verduurzaming bemoeilijken, maakt investeringen toekomstbestendig en sluit beter aan bij de hogere duurzaamheidsstandaard die de financiële sector nu al vraagt.

Volgorde van maatregelen

Verder constateren wij dat in het NBRP zowel isolatiemaatregelen als installaties lineair worden doorgetrokken tot 2050 (p. 44–45). Vanuit technisch, financieel en beleidsmatig perspectief achten wij het wenselijk om hierin een duidelijkere volgorde aan te brengen. Het zou consistent en beter uitlegbaar zijn indien primair wordt gestuurd op het isoleren van de gehele woningvoorraad en pas daarna, of parallel, maar met een vertraagd tempo, op het uitrusten van woningen met installaties. Hoewel het NBRP wel erkent dat in de praktijk doorgaans op ‘natuurlijke momenten’ wordt verduurzaamd en dat vaak meerder renovaties nodig zijn, zien wij de correlatie tussen die aannames (weergegeven op pa. 46) en de lineaire lijn onvoldoende toegelicht.

Wij zouden een denkbaar en logisch doel kunnen voorstellen:

- 2040: alle woningen voldoen aan een minimaal isolatieniveau;
- 2050: alle woningen zijn daarnaast uitgerust met passende installaties.

Een dergelijke fasering sluit beter aan bij het energy efficiency first-principe en verkleint het risico op suboptimale investeringen. In dit verband wijzen we ook op onze oproep om met duidelijk beleid te komen voor het isoleren van woningen bij de aankoop van een nieuwe woning. Eerder heeft de NVB aangegeven dat normering van de isolatiestandaard op transactiemoment van woningen een mogelijke beleidsoptie is.

Verduurzaming niet-labelplichtige panden – behoefte aan duidelijkheid en consistentie

Het NBRP richt zich in de uitwerking en cijfers primair op circa 330.000 EPBD-relevante utiliteitsgebouwen. Hierdoor blijft een groot deel van de 1,2 miljoen utiliteitsgebouwen beperkt of niet expliciet in beeld. Dit betreft onder andere gebouwen in de industrie en logistiek, loodsen, agrarische gebouwen, garages en monumenten. Tegelijkertijd wordt in het plan aangegeven dat richting het ZEB-einddoel 2050 ook deze bouwtypen moeten verduurzamen, met name wanneer zij worden verwarmd of gekoeld. Hierdoor is momenteel onvoldoende duidelijk welke niet-labelplichtige panden wel of niet (en op welk moment) binnen de scope van het NBRP vallen.

Veel van deze panden vallen buiten de labelplicht, maar worden in de praktijk wél verwarmd en/of gekoeld en hebben daarmee substantieel energiebesparings- en CO₂-reductiepotentieel. Diverse banken stimuleren eigenaren nu al om ook deze panden te verduurzamen — niet met het doel “label A in 2030”, maar via realistische maatregelpaden die aansluiten bij gebruik, techniek en financierbaarheid. Deze praktijk vraagt om meer beleidsmatige helderheid en richting. Daarom stellen wij het volgende voor:

1. Neem richtlijnen en haalbare minimumpakketten op voor niet-EPBD-gebouwen (zoals industrie, logistiek, opslag, agrarisch en garages),

uitsluitend wanneer sprake is van verwarming en/of koeling en er aantoonbaar energie- en CO₂-reductiepotentieel aanwezig is.

2. Ontwikkel een aparte verduurzamingsroute voor monumenten, waarin wordt erkend dat ook daar verduurzamingswinst mogelijk is, maar binnen andere technische en juridische randvoorwaarden.
3. Verbind het NBRP explicieter met de EED-energiebesparingsplicht, zodat ook buiten de labelplicht consistent en effectief op verduurzaming wordt gestuurd.
4. Breng het verduurzamingspotentieel van álle utiliteitsgebouwen inzichtelijk, niet alleen van de EPBD-scope, zodat eigenaren en financiers beschikken over een volledig, realistisch en samenhangend transitiekader richting 2050.

Deze verduidelijkingen en aanvullingen maken het NBRP consistent, beter uitlegbaar en beter uitvoerbaar, en zorgen voor aansluiting bij de praktijk waarin banken en vastgoedeigenaren nu al stappen zetten.

Beleidsopties bij achterblijvende voortgang

Tot slot merken wij op dat het zwaartepunt van de benodigde maatregelen nu vooral na 2030 ligt (p. 47–49). Voor de geloofwaardigheid van het langetermijnbeleid zou het helpen als expliciet wordt benoemd dat, indien de voortgang richting 2030 en 2035 onvoldoende blijkt, aanvullende beleidsinstrumenten worden overwogen, waaronder normering of een renovatieverplichting voor bestaande gebouwen, om de verduurzaming te versnellen. Dit vergroot de voorspelbaarheid van het beleid en onderstreept de urgentie van tijdige voortgang.

4. Rapportages

Historische data en consistentie

Het NBRP maakt in sterke mate gebruik van historische energielabel-, renovatie- en energieverbruiksdata ten behoeve van analyse, monitoring en beleidsverantwoording (hoofdstukken 1 en 2). Voor de financiële sector is het van groot belang dat dergelijke gegevens op een consistente en uitlegbare wijze worden toegepast, zodat rapportages vanuit de sector aansluiten bij en verklaarbaar zijn in de context van hetgeen door de overheid wordt gerapporteerd. Tegen deze achtergrond vragen wij om expliciet toe te lichten:

- hoe historische datasets bruikbaar en onderling vergelijkbaar blijven bij wijzigingen in methodieken en definities; en
- hoe eventuele trendbreuken in rapportages worden geïdentificeerd, geduid en gecommuniceerd.

Dergelijke verduidelijkingen zijn noodzakelijk om verschillen tussen historische en toekomstige rapportages correct te kunnen interpreteren, en dragen bij aan betrouwbare monitoring, effectieve beleidsbijsturing en transparantie richting markt en maatschappij.

EU-rapportage versus nationale interpretatie

Daarnaast achten wij het van belang dat duidelijker onderscheid wordt gemaakt tussen:

- indicatoren die EU-juridisch bepalend zijn in het kader van onder meer de EPBD en de EED en

- indicatoren die primair worden gehanteerd voor nationale beleidssturing en duiding.

Voor de financiële sector is het essentieel om helder te begrijpen welke indicatoren richtinggevend zijn voor formele rapportageverplichtingen en welke vooral dienen ter nationale duiding of beleidsontwikkeling. Het expliciteren van dit onderscheid bevordert de consistentie tussen sectorale rapportages en overheidsrapportages en voorkomt uiteenlopende interpretaties en verwachtingen bij marktpartijen.